

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา
พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น /วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น /สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิชาเฉพาะด้าน (วิชาพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์)
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาสำรอง สบุญโต, ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๓ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อจ อาสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเข้าใจถึงความหมายสำคัญของการสงเคราะห์และการช่วยเหลือมีหลักการการบริหารและการจัดการแบบสงเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมและ แบบไม่คิดค่าตอบแทนทางใจสำหรับการสงเคราะห์ทางพระสงฆ์ - เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการสงเคราะห์หรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ในการสงเคราะห์ตามเวลาและโอกาสที่กำหนดเส้นทางในการสงเคราะห์และตามนโยบายในการสงเคราะห์ของพระสงฆ์ระหว่างพระสงฆ์ต่อพระสงฆ์และพระสงฆ์กับชาวบ้านหรือชาวบ้านกับชาวบ้าน
<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์และการช่วยเหลือต่อกันด้วยกรณีศึกษาแบบวิจัยนำมาใช้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการวิเคราะห์นำหลักการ รูปแบบและวิธีการสงเคราะห์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>- ความสำคัญของการสงเคราะห์และการช่วยเหลือการบริหารและการจัดการสงเคราะห์ของพระสงฆ์แบบคุณธรรม จริยธรรมทางจิตใจสำหรับการสงเคราะห์ ข้อดีข้อเสียของการสงเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ ถ้ามองตามเวลาและโอกาสการกำหนดเส้นทางสงเคราะห์ตามหลักการ รูปแบบ และวิธีการสงเคราะห์ ตามนโยบายในการสงเคราะห์ระหว่างพระสงฆ์กับพระสงฆ์หรือชาวบ้านกับชาวบ้าน</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <p>บรรยาย ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอนเสริม ไม่มี การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน ไม่มี การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์			๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <p>- จัดให้นิสิตพบอาจารย์เพื่อขอคำปรึกษาและแนะนำสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง โดยอาจารย์จะแจ้งวันเวลาให้นิสิตทราบ</p>			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง ซึ่งต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ตามที่</p>
--

<p>กำหนดในกรอบรายละเอียดของหลักสูตร โดยมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้าน ให้แสดงข้อมูลต่อไปนี้</p> <p>๑ สรุป ปัจจุบันพระสงฆ์นำหลักธรรมะของพระพุทธเจ้ามาเผยแพร่ได้ผลมาก</p> <p>๒ คำอธิบาย พระสงฆ์ นำหัวข้อธรรมะคือ ๑. อริยสัจ๔ เป็นหลักและธรรมะอื่นๆอีกมากมายที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ระหว่างพระสงฆ์กับพระสงฆ์หรือชาวบ้านกับพระสงฆ์</p> <p>๓ วิธีการที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตสังเกตการแสดงออกสู่สังคมให้มากในรายวิชานี้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านที่เกี่ยวข้องการสังคมสงเคราะห์</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>การสร้างควมามีวินัย ใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบในการทำงาน</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <p>ผู้เรียนจะต้องเรียนในชั้นเรียนประมาณ ๒๖ คาบ และภาคปฏิบัติ ๔ คาบ โดยจัดสอนสัปดาห์ละ ๒คาบ มีกิจกรรมรวม ๒ คาบ ไม่น้อยกว่า ๓๒ คาบเป็นเวลา ๑๖ สัปดาห์โดยรวมทั้งภาคการศึกษาที่ ๑ โดยใช้วิธีการสอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายและการซักถาม-ตอบ - การศึกษาจากสื่อการสอน เช่น แผนใส วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ ภาพโปสเตอร์ power point - การอภิปรายออกมาเป็นรายบุคคลหน้าชั้นเรียน - การทำกิจกรรมกลุ่มเป็นลักษณะดำเนินการแสดงสมมุติมีวิทยากรจริง - การศึกษาค้นคว้าและการรายงานของผู้เรียนทำเป็นเล่มส่ง
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละ ๙๐ ของนิสิต เข้าเรียนตรงเวลา - ร้อยละ ๙๕ ของนิสิต ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด - ไม่มีการทุจริตในการสอบ - การศึกษาค้นคว้าและการรายงานของผู้เรียนทำเป็นเล่ม
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ในกิจกรรมด้านพระสงฆ์มีการสงเคราะห์ไม่ว่าครั้งพุทธกาลและปัจจุบันนี้ - นำหลักการด้านหัวข้อธรรมะ ต่างๆเป็นข้อๆและสถิติ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้หลักการทางพระพุทธศาสนาแบบธรรมะประยุกต์มาใช้ทุกโอกาส
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยาย ยกนิทานธรรมะในพระไตรปิฎก มาคิด วิเคราะห์ ถาม-ตอบ ในชั้นเรียน - การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณและประเมินโครงการ - นิสิตไปค้นคว้าเพิ่มเติมและจัดทำเป็นรายงานตลอดจนนำเสนอรายงานในชั้นเรียน
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบโดยข้อเขียน และการประเมินผลจากรายงานที่ได้รับมอบหมาย

- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา - ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมสังเคราะห์และรูปแบบการสังเคราะห์ และแก้ปัญหาเหล่านั้นได้โดยอ้างอิงหลักการทางธรรมะและทฤษฎีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยจะต้องมีหลักฐานทางพระพุทธศาสนาและกรณีศึกษาเพื่ออ้างอิงจากพระไตรปิฎก ๓ ข้อ คือ ๑. พระวินัยปิฎก ๒. พระสุตตันตปิฎก ๓. พระอภิธรรมปิฎก
๓.๒ วิธีการสอน - ฝึกให้วิเคราะห์ปัญหาจากกรณีศึกษาที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว โดยให้ไปค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ รวมการค้นคว้าจากพระไตรปิฎกและตำราที่อ้างอิงไว้ - นิมนต์ผู้เชี่ยวชาญพระอาจารย์ จากสถาบันประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐทั้งในและภายนอกของมหาวิทยาลัย ๆ มาให้ความรู้เพิ่มข้อเสนอแนะ และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน ถามคำตอบ
๓.๓ วิธีการประเมินผล - ทดสอบโดยข้อเขียน และสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหาในชั้นเรียน - ดูจากรายงาน การนำเสนอรายงานและการมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในชั้นเรียน
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับพระสงฆ์และชาวบ้าน
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้านต้องรับผิดชอบที่พัฒนา - พระสงฆ์กลุ่มที่๑ ชาวบ้านกลุ่มที่๒ และทั้งพระสงฆ์กับชาวบ้านเป็นสมาชิกได้รับมอบหมายจากหัวหน้าในกลุ่ม
๔.๒ วิธีการสอน - ให้นิสิตทำงานกลุ่มหรือโครงการในลักษณะของการทำงานเป็นทีม
๔.๓ วิธีการประเมินผล - ประเมินจากกระบวนการทำงาน และผลงานที่ทำเป็นกลุ่มหรือโครงการ
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา - โครงการที่มอบหมายจะมีส่วนที่ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เช่น พระสงฆ์กับชาวบ้านการบริหารและการจัดการ มีผู้มาฟังธรรมะในวันสำคัญโดยใช้การจัดตารางเวลาและการกำหนดหัวข้อธรรมะมีวิธีสัก ๔ มรรค ๘ พรหมวิหาร ๔ ลงในตารางจะบรรยายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในตารางแต่ละครั้ง
๕.๒ วิธีการสอน - นำเสนองานกลุ่มหรือโครงการต่อชั้นเรียน พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อนำให้นิสิตใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และกระชับ(ทำเป็นเล่มส่ง) - นิสิตจะต้องปฏิบัติจริง ตามตารางหัวข้อธรรมะหรือนำเทคโนโลยีมีคอมพิวเตอร์ โปรเจ็คเตอร์ เป็นสื่อธรรมะ - ในการเสนอนั้นจะต้องใช้ Power Point

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากผลงานที่ต้องวิเคราะห์เชิงปริมาณ
- ประเมินจากปฏิบัติจริงที่ใช้ในการเขียนรายงานและการนำเสนอในชั้นเรียน
- ประเมินจากการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของตัวเลข กราฟหรือตาราง

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	ความรู้เบื้องต้นของการสังคม สงเคราะห์ (๑) ประวัติความเป็นมา (๒) ความหมาย ขอบข่าย ปรัชญาพื้นฐาน ศาสตร์และศิลป์ (๓) ปรัชญาและค่านิยม	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสำรอง สณฺญโต, ดร.
๒	หลักการสังคมสงเคราะห์ (๑) ลักษณะของสังคมสงเคราะห์ (๒) รูปแบบการสังคมสงเคราะห์ (๓) องค์ประกอบสังคมสงเคราะห์	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสำรอง สณฺญโต, ดร.
๓	คุณสมบัติของนักสังคมสงเคราะห์ (๑) จรรยาบรรณ (๒) จรรยาบรรณและความ รับผิดชอบของผู้ให้การปรึกษา (๓) จุดประสงค์ของการให้ คำปรึกษา (๔) บุคลิกภาพของผู้ให้การ ปรึกษา	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสำรอง สณฺญโต, ดร.
๔	หลักธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการ สังคมสงเคราะห์ (๑) หลักธรรมขั้นพื้นฐาน เช่น โอวาทปาฏิโมกข์ อริยสัจ ไตร ลักษณ์ กรรม สังสารวัฏ ศรัทธา (๒) หลักธรรมทางสังคม เช่น หลักธรรมเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตย การไม่ทำชั่ว การ พึ่งตนเอง ข้อปฏิบัติของฆราวาส การทำบุญ การทำทาน การไม่ จองเวร เมตตา กรุณา การ	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสำรอง สณฺญโต, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	สังเคราะห์ ความกตัญญูทศเวทิต่อผู้มีพระคุณ การสร้างสัมพันธภาพทางสังคมดุจทิศที่อยู่รอบตัวเรา (ทิศ ๖)			
๕	หลักการของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการสังคมนาสงเคราะห์ (๑) ศึกษาจากพุทธประวัติ เน้นพุทธจริต ๓ คือ -โลกัตถจริยา -ญาติัตถจริยา -พุทธัตถจริยา (๒) ศึกษากระบวนการสังคมนาสงเคราะห์จากประวัติพุทธสาวก	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญโต, ดร.
๖	หลักธรรมสำหรับนักสังคมนาสงเคราะห์ (๑) ศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เช่น (๒) หลักสังคนาวัตถุ ๔ สารานิยธรรม ๖ ธรรมที่คนควรมีและควรเว้น (๓) ธรรมสำหรับพัฒนาผู้รับบริการ	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญโต, ดร.
๗	วิเคราะห์แนวทางการแต่งตั้งภิกษุในการทำกิจการสงเคราะห์ของสงฆ์ (๑) พระภัตตเทศก์ (๒) พระศิลาอนุปฏิฐาก (๓) พระยาคุภาษกะ (๔) พระเสนาสนะคาหาปกะ ฯลฯ	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญโต, ดร.
๘	สอบกลางภาค	-		พระมหาสารอง สณญโต, ดร.
๙	บทบาทของพระสงฆ์ไทยในการสังคมนาสงเคราะห์ (๑) บทบาทของพระสงฆ์ในอดีต (๒) บทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญโต, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	(๓) กรณีศึกษา เช่น หลวง พ่อจรรย์ พระครูอาทรประชานาถ เป็นต้น			
๑๐	ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินการ สังคมสงเคราะห์ของพระสงฆ์และ องค์กรพัฒนา	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๑	ปัญหาและอุปสรรคทางการสังคม สงเคราะห์	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๒	แนวโน้มและทิศทางการสังคม สงเคราะห์ในประเทศไทยและ บทบาทขององค์กรทาง พระพุทธศาสนา	๒	บรรยาย ศึกษา กรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๓	การนำเสนอรายงาน	๒	การนำเสนอรายงาน แลกเปลี่ยนซักถาม	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๔	การนำเสนอรายงาน	๒	การนำเสนอรายงาน แลกเปลี่ยนซักถาม	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๕	การนำเสนอรายงาน	๒	การนำเสนอรายงาน แลกเปลี่ยนซักถาม	พระมหาสารอง สณญูโต, ดร.
๑๖	สอบปลายภาค	๒	-	-

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการ เรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
รายงานที่ได้รับ มอบหมาย	๔.๑ ๔.๕	ตรวจงาน	๓,๖,๑๐, และ๑๔,	๑๐
สอบกลางภาค	๔.๒ ๔.๓	แบบทดสอบ ๔๐ ข้อ	๘	๒๐
รายงานกลุ่ม	๔.๔	รายงานหน้าชั้นเรียน	๑๓	๑๐
สอบปลายภาค	๔.๑-๔.๕	แบบทดสอบ	๑๖	๖๐

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>ตำราค้นคว้าจากพระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นายทวี เขจรกุล. (๒๕๕๒). เอกสารประกอบการสอน รายวิชา ๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์. ๑๒๕ หน้า.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p>

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุรงค์. (๒๕๓๘). *พื้นฐานทฤษฎีสั่งคัมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
นงลักษณ์ เพทสวัสดิ์. (๒๕๔๐). *ทฤษฎีและการปฏิบัติงานสั่งคัมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

Ballou, R.H. (๑๙๙๒). *Business Logistics Management*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Bowersox, D.J. & Closs, D.J. (๑๙๙๖). *Logistical Management: The Integrated Supply Chain Process*. New York: McGraw-Hill.

Chopra, S. & Meindl, P. (๒๐๐๗). *Supply Chain Management: Strategy, Planning & Operation*. Upper Saddle River, NJ: Pearson/Prentice Hall

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ให้นิสิตประเมินประสิทธิผลของรายวิชา ได้แก่ วิธีการสอน การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ได้รับพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ประเมินโดยภาควิชาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน หรือจากการสังเกตการสอนโดยอาจารย์ในภาควิชา

๓. การปรับปรุงการสอน

ภาควิชากำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์และวิธีการสอนจากผลการประเมินประสิทธิภาพของรายวิชา แล้วจัดทำรายงานเมื่อสอนจบภาคเรียน นอกจากนี้ควรกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมกลยุทธ์การสอนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควรมีการประชุมอาจารย์ทั้งภาควิชาเพื่อหารือปัญหาการเรียนรู้ของนิสิตและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ภาควิชามีคณะกรรมการประเมินข้อสอบและความเหมาะสมของการให้คะแนน โดยการสุ่มรายวิชาภายในรอบเวลาหลักสูตร

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ภาควิชามีระบบการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยนิสิต ผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินของภาควิชา การรายงานรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอน หลังการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหาที่สอนและกลยุทธ์การสอนที่ใช้และนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในรายงานรายวิชา เสนอต่อที่ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร พิจารณาให้ความคิดเห็นและสรุป วางแผนพัฒนาปรับปรุงพร้อมนำเสนอภาควิชา / คณะ เพื่อใช้ในการสอนครั้งต่อไป